

עמותה לפיתוח שירותי רווחה וחינוך

מסן חרוב (נ"ר)
The Haruv Institute (RA)

המועצה לשלום הילד
והמרכז האקדמי שערי משפט הוד השרון
בשיתוף מכון חרוב, עמותת אפשר
והאגף לסיוע משפטי - משרד המשפטים
מקיימים יום עיון בעושה:

ילדים בבתי משפט - מקומם ומעמדם

יום העיון השנתי לזכרו של
אהרן לנגרמן ז"ל

יום חמישי, כ"ז בחשוון תשע"ה
20 בנובמבר 2014

במרכז האקדמי שערי משפט, הוד השרון

יום העיון יתקיים ביום זכויות הילד הבינלאומי
במלאת 25 שנה לאמנת האו"ם בדבר זכויות הילד

אהרן לנגרמן

יום העיון מוקדש לזכרו של אהרן לנגרמן ז"ל,
שהלך מעמו ביום כו' בחשוון תשנ"ח,
לפני שבע עשרה שנים.

אהרן היה ממייסדי המועצה הלאומית לשלום הילד
ומבכירי הנהלתה במשך שנים ארוכות ועד יום מותו.
אהרן היה, בין השאר, נציב קבילות הילדים והנוער
ומהוגי הרעיון להוצאת השנתון "ילדים בישראל".

אהרן שימש בתפקידים בכירים במשרד הרווחה:
מנהל האגף לילד ונוער, סמנכ"ל,
משנה למנכ"ל ומנכ"ל.

הוא שימש בתפקידים רבים בתחום החינוך והרווחה.
כיהן בהנהלתם של גופים ציבוריים רבים ושימש,
בין השאר, כיו"ר הדירקטוריון של החברה למתנ"סים.

אהרן עמד בראש ועדות ממלכתיות רבות
וטיפח ופיתח את המנהיגות המקצועית של
שירותי הרווחה בישראל.

הוא היה איש רב פעלים ועתיר מחשבה,
שהשאיר חותמו על שירותי הרווחה והחינוך
במשך עשרות שנים.

מחויבותו ותרומתו לרווחתם של הילדים ובני הנוער
בישראל, הן בבחינת מורשת מחייבת לכל מי
שהילדים בישראל ושמירת שלומם וזכויותיהם,
קרובים ויקרים ללבו.

יהי זכרו ברוך

סדר יום:

8:30-9:00 הרשמה וכיבוד קל

9:00-9:15 דברי פתיחה וברכה

מר זבולון אורלב, מ"מ יו"ר הועד המנהל של המרכז האקדמי שערי משפט, ושר הרווחה לשעבר

ד"ר עמנואל גרופר, חבר הנהלת עמותת "אפשר"

ד"ר יצחק קדמן, מנכ"ל המועצה לשלום הילד

9:15-9:45 הרצאת פתיחה: ייצוג משפטי נפרד לילדים -

צרכים, יתרונות, חסרונות ואתגרים

גב' סבינה רוטלוי, שופטת מחוזית בדימוס (לשעבר יו"ר הוועדה ליישום האמנה בדבר זכויות הילד)

9:45-11:45 ייצוג משפטי נפרד לילדים בהליכים משפטיים

בסוגיות וערכאות שונות

יו"ר: עו"ד בתיה ארטמן, יועצת משפטית, משרד הרווחה והשירותים החברתיים

השופט אסף זגורי, סגן נשיא לענייני משפחה, מחוז צפון

ייצוג ילדים בהליכים אזרחיים

ד"ר דנה פוגץ, הקריה האקדמית אונו,

מייסדת מרכז נגה לזכויות נפגעי עבירה

ייצוג ילדים נפגעים בהליכים פליליים

עו"ד לידה רבינוביץ ממונה ארצית על ייצוג קטינים,

הנהלת האגף לסיוע משפטי, משרד המשפטים

ייצוג ילדים בהליכים אזרחיים

גב' חנה סלוצקי, עובדת סוציאלית ראשית לחוק נוער,

משרד הרווחה והשירותים החברתיים

ייצוג ילדים בבית משפט לנוער בהליכי טיפול והשגחה

פרופ' רונה שוז, המרכז האקדמי שערי משפט, הוד השרון

ייצוג ילדים בהליכים הנוגעים לחטיפת ילדים

11:45-12:00 דברים לזכרו של אהרן לנגרמן ז"ל, שושנה לנגרמן

12:00-13:00 הפסקת צהריים

13:00-14:15 שיח שופטים-ילדים - איך מדברים עם ילדים?

יו"ר: פרופ' אביעד הכהן, דיקן המרכז האקדמי שערי משפט, הוד השרון

ד"ר כרמית כץ, בית הספר לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת תל אביב

השופט עודד מודריק, סגן נשיא בית המשפט המחוזי, תל אביב

השופטת גלית מור-ויגוצקי, נשיאת בתי משפט לנוער

עדות אישית של נפגעת עבירה

14:15-15:30 הקושי והמכשולים בפני ילדים מעידים -

מימד הזמן והתנאים להעד

יו"ר: ד"ר איילת בלכר-פריגת, המרכז האקדמי שערי משפט, הוד השרון

עו"ד ששי גז, מבכירי עורכי הדין בישראל ומומחה למשפט פלילי

השופט משה יאיר דרוי, סגן נשיא בית המשפט המחוזי ירושלים

מיכה הרן, עו"ס מומחה, מנהל שרות לחקירות הילדים וחקירות

מיחדות, מחוז ירושלים, משרד הרווחה והשירותים החברתיים

עו"ד חוף כהן, לשעבר מנחה בתכנית ליווי ילדים נפגעי עבירה -

המועצה לשלום הילד

אנו מתכבדים להזמין ליום עיון

שיתקיים ביום חמישי, כ"ז בחשוון תשע"ה

20 בנובמבר 2014, בין השעות 15:30-9:00

במרכז האקדמי שערי משפט, הוד השרון

(רחוב המרגוע 5, הוד השרון)

שימו לב, מספר המקומות מוגבל.

הכניסה לנרשמים בהרשמה מוקדמת בלבד!

נא לאשר את ההשתתפות באמצעות הספח המצורף

ולשלוח למועצה לשלום הילד: פקס 02-6790606

או בדוא"ל mazkirut@children.org.il

ילדים בבתי משפט - מקומם ומעמדם

האמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד משנת 1989 קובעת כי בכל הפעולות הנוגעות לילדים, אף כאשר הן נקטות בידי בתי המשפט, תהא טובת הילד שיקול ראשון במעלה. כמו כן, קובעת האמנה את זכותם של ילדים להשתתפות בהחלטות ובהליכים הנוגעים להם כאחד מארבעת עקרונות העל שלה, באומרה: " תינתן לילד הזדמנות להישמע בכל הליך שיפטי או מנהלי הנוגע לו במישרין או בעקיפין, באמצעות נציג או גוף מתאים...".

עניינם של ילדים עולה בבית המשפט במקרים רבים, בין אם ההחלטה נוגעת אליהם ישירות והם נושא הדיון, כגון הליכי אימוץ והשמה חוץ ביתית, החלטות בעניין משמורת, מזונות וירושה, בהליך האזרחי ובין אם הם אינם צד ישיר להליך, אך להליך השפעה ישירה עליהם כגון קטינים עדים וקטינים נפגעי עבירה.

למימושה של זכות ההשתתפות בהליכים אלו, מורכבות רבה. מחד, עומדת החשיבות לאפשר לילד להיות מעורב ככל האפשר בהתווית מהלך חייו ובההליך קבלת ההחלטות הנוגעות לו. מאידך, המפגש עם מערכת המשפט עלול להיות מאיים ומפחיד בעבור הילד שכן מדובר בהליך המותאם רובו ככולו למבוגרים ולא לילדים, הליך שהוא אינו מכיר את שלביו, את כלליו או את שפתו.

מורכבות זו מעלה דילמות רבות הנובעות מהפער שבין אופיו של ההליך המשפטי על כל רבדיו, לבין צרכיו של הקטין וטובתו. למשל, כיצד ניתן להגיש את הנעשה בבית המשפט לקטין ולדבר בשפתו? כיצד ניתן להימנע מיצירת טראומה נוספת ("קרבנות משנית") מהמפגש עם בית המשפט, לקטינים נפגעי עבירה המעידים בהליך? כיצד ניתן לדאוג לכך שדעתו של הקטין וטובתו ייוצגו בהליך המשפטי? מה החשיבות של ייצוג משפטי נפרד לקטינים ומה הקשיים והאתגרים ביישומם? האם שופטים צריכים לדעת כיצד לשוחח עם ילדים בבתי משפט? כיצד ניתן לקדם שיח כזה? כיצד יתנהל עו"ד המייצג את הקטין, באופן שביע ויממש את רצונותיו באופן המיטבי? ומה ההבדל בין ייצוג הילד לבין אפטרופוס לדיון?

יום העיון הנוכחי מבקש לדון בסוגיות מורכבות אלו ואחרות, הנוגעות למקומם ומעמדם של הילדים בבתי משפט.